

6. Αναστοχασμός

Πόσο έτοιμος/η είμαι να υποδεχθώ παιδιά πρόσφυγες στο σχολείο;

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Προετοιμασία της εκπαιδευτικής κοινότητας, που υποδέχεται μαθητές/τριες πρόσφυγες. Σκοπός είναι να διαπιστωθούν προσωπικές ανάγκες, αλλά και του συνόλου των εκπαιδευτικών και να αναζητηθούν πηγές στις επίσημες ιστοσελίδες του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων και των Ινστιτούτων Επιμόρφωσης, για να σχεδιαστεί ένα άμεσο πρόγραμμα κάλυψης αναγκών ώστε να αναπτυχθούν **α)** οι επάρκειες στη διαπολιτισμική και διαφοροποιημένη διδασκαλία και **β)** συμπεριληπτική λειτουργία σχολείου και τάξης.

ΣΤΟΧΟΙ

Στόχοι της δραστηριότητας είναι οι εκπαιδευτικοί να:

1. διερευνήσουν σε ποιο βαθμό μπορούν επαρκώς να υποδεχτούν πρόσφυγες και ποιες είναι οι ανάγκες τους για προσωπική και επαγγελματική ανάπτυξη στο πλαίσιο της κοινότητας,
2. δημιουργήσουν μία βιβλιοθήκη με πηγές για τους/τις εκπαιδευτικούς που σχετίζονται την εκπαίδευση των προσφύγων,
3. πάρουν πρωτοβουλία οργάνωσης επιμόρφωσης και ευαισθητοποίησης των εκπαιδευτικών της κοινότητας σχετικά με τη διαπολιτισμική και διαφοροποιημένη διδασκαλία ώστε να υπηρετήσουν όλοι/ες τη συμπερίληψη και με τη διδακτική μεθοδολογία του γνωστικού αντικείμενου τους.

ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Με την ολοκλήρωση της δραστηριότητας οι εκπαιδευτικοί αναμένεται να:

1. αναγνωρίζουν τον βαθμό επάρκειάς τους σε σχέση με τη διαπολιτισμικότητα και τον δημοκρατικό πολιτισμό του σχολείου, που απαιτείται για τη συμπερίληψη των προσφύγων στο σχολείο,
2. αναζητούν τρόπους ώστε να υπηρετούν στην τάξη με τη διδασκαλία τους τη συμπερίληψη των παιδιών προσφύγων.

Αναστοχασμός

Πόσο έτοιμος/η είμαι να υποδεχθώ παιδιά πρόσφυγες στο σχολείο;

ΑΞΙΕΣ

Απόδοση αξίας στη δημοκρατία, τη δικαιοσύνη, την ισονομία, την ισότητα και στο κράτος δικαίου

- 12 Υποστηρίζει ότι τα σχολεία θα πρέπει να διδάσκουν στους μαθητές τη δημοκρατία και τον τρόπο που πρέπει να ενεργούν ως δημοκρατικοί πολίτες

B

ΣΤΑΣΕΙΣ

Πολιτειακή συνείδηση

- 34 Συνεργάζεται με άλλους για κοινούς σκοπούς και ενδιαφέροντα
- 36 Συζητά για το τι μπορεί να γίνει ώστε να βελτιωθεί η κοινότητα

B

M

ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Δεξιότητες αυτόνομης μάθησης

- 62 Μπορεί να επιλέγει τις πιο αξιόπιστες από τις διαθέσιμες πηγές πληροφόρησης ή συμβουλών

B

Ευελιξία και προσαρμοστικότητα

- 84 Προσαρμόζεται σε νέες καταστάσεις εφαρμόζοντας γνώσεις του/της με διαφορετικό τρόπο

M

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

Γνώση και κριτική κατανόηση του εαυτού

- 108 Μπορεί να αναστοχάζεται κριτικά τις αξίες και τις πεποιθήσεις του/της
- 109 Μπορεί να αναστοχάζεται κριτικά τον εαυτό του/της από πολλές διαφορετικές σκοπιές

M

M

ΓΝΩΣΗ & ΚΡΙΤΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ

Αναστοχασμός

Πόσο έτοιμος/η είμαι να υποδεχθώ παιδιά πρόσφυγες στο σχολείο;

Βήματα δραστηριότητας

01

Δημιουργείται στη σχολική μονάδα συντονιστική ομάδα εκπαιδευτικών για την υποδοχή των προσφύγων. Ενημερώνει την κοινότητα για την «Κλίμακα μέτρησης των ικανοτήτων δημοκρατικού πολιτισμού» (Koukounaras Liagkis, Skordoulis & Geronίκου, 2021), που βοηθάει τους/τις εκπαιδευτικούς να διαπιστώσουν τις ανάγκες ανάπτυξης και βελτίωσης σε έξι βασικούς τομείς ικανοτήτων δημοκρατικού πολιτισμού:

- A.** Δημοκρατικές αξίες.
- B.** Σεβασμός προς τον άλλον.
- Γ.** Διαπολιτισμική ευαισθησία.
- Δ.** Δεξιότητες επικοινωνίας και συναισθηματική νοημοσύνη.
- E.** Κριτική αντίληψη.
- Στ.** Πολιτική κατανόηση.

Χρησιμοποιώντας απαντήσεις σε 5-βαθμη κλίμακα από «Διαφωνώ απολύτως» έως «Συμφωνώ απολύτως» μπορούν να διαπιστώσουν ατομικά και συλλογικά σε ποιους τομείς χρειάζεται να βελτιωθούν.

Συναποφασίζει η κοινότητα και απαντούν όλοι/ες το ερωτηματολόγιο.

02

Η συντονιστική ομάδα αναλύει τα αποτελέσματα και παρουσιάζει τα ευρήματα στην εκπαιδευτική κοινότητα γραπτά. Προτείνεται να οργανωθεί συνάντηση ώστε να ενημερωθούν και να σχεδιάσουν τους άξονες της δράσης τους, που μπορεί να περιλαμβάνουν, για παράδειγμα:

- 1)** Αναζήτηση πηγών στους κρατικούς φορείς για το θεσμικό πλαίσιο, και προγραμμάτων με θεωρία και πράξη της διδακτικής μεθοδολογίας της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης, της διαφοροποιημένης μάθησης και της εκπαίδευσης προσφύγων.
- 2)** Αναζήτηση διδακτικών προσεγγίσεων των Α.Π.Σ. των μαθημάτων ειδικά για πρόσφυγες μαθητές.
- 3)** Πρόσκληση θεσμών, οργανισμών, ομάδων και κοινοτήτων να συμβάλλουν με τα προγράμματά τους στην επιμόρφωση και υποστήριξη των εκπαιδευτικών.
- 4)** Αναζήτηση των χώρων που ζουν τα παιδιά είτε σε δομές, είτε σε χώρους φιλοξενίας και επίσκεψη αυτών.
- 5)** Σύνδεση με τον Συντονιστή Εκπαίδευσης Προσφύγων ή κρατικούς υπεύθυνους για την εκπαίδευση των προσφύγων.
- 6)** Αναζήτηση δομών και οργανώσεων που αναλαμβάνουν να βοηθήσουν στη διερμηνεία στις γλώσσες των προσφύγων.
- 7)** Προετοιμασία του σχολικού χώρου με μεταφράσεις των πινακίδων, των ταμπελών, των οδηγιών κ.λπ.

Αναστοχασμός

Πόσο έτοιμος/η είμαι να υποδεχθώ παιδιά πρόσφυγες στο σχολείο;

Αποτίμηση/Αξιολόγηση

Η συντονιστική ομάδα φροντίζει να συντάξει ένα δελτίο προσωπικών αναφορών για να συμπληρώνει κάθε εκπαιδευτικός τα βήματα που κάνει στην προετοιμασία του/της για την υποδοχή των προσφύγων και στην ανάπτυξη των ικανοτήτων δημοκρατικού πολιτισμού.

1. Ερωτηματολόγιο εκπαιδευτικών (Google form).
2. Προγράμματα Online επιμόρφωσης για εκπαιδευτικούς.

Υλικά/πηγές

A) <https://training.stepup-dc.eu/sessions/>

Ανοιχτής πρόσβασης πλατφόρμα (στην ελληνική και αγγλική γλώσσα) με επιμορφωτικό υλικό και δραστηριότητες εκπαίδευσης στην προαγωγή των ικανοτήτων για δημοκρατικό πολιτισμό μέσω των μαθημάτων του ΑΠΣ στην Προσχολική, Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση του ΚΑ2 Erasmus+ [2019-1-EL01-KA203-062449] Student Teachers' Practices for Democratic Culture του ΕΚΠΑ, Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, Πανεπιστημίου Λευκωσίας, Leeds Beckett University, European Wergeland Centre, Agora <https://www.stepup-dc.eu/>

B) <https://alp.teach4integration.gr/>

Ανοιχτής πρόσβασης πλατφόρμα με σκοπό να αντιμετωπίσει τα ζητήματα εκπαιδευτικής συμπερίληψης στην κατώτερη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση (Γυμνάσιο) για έφηβους/ες μαθητές/ριες με προσφυγική ή μεταναστευτική εμπειρία. Το Πρόγραμμα Ταχύρρυθμης Μάθησης (Accelerated Learning Program, ALP) αναπτύχθηκε από το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, τη UNICEF και το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής.

Γ) <http://iep.edu.gr/el/component/k2/content/50-ekpaidefsi-prosfygon>

Η επίσημη ιστοσελίδα του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής της Ελλάδας για την εκπαίδευση των προσφύγων.

Δ) https://www.unhcr.org/gr/ekpaideutiko_yliko

Εκπαιδευτικό υλικό και προγράμματα για την εκπαίδευση προσφύγων.

Ε) <https://humanrightsforbeginners.gr/>

Εκπαιδευτικό πρόγραμμα με στόχο την προώθηση του δημοκρατικού πολιτισμού και την καλλιέργεια της ενεργού πολιτεϊότητας στο σχολικό περιβάλλον για εκπαιδευτικούς της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.

ΣΤ) <https://www.coe.int/en/web/reference-framework-of-competences-for-democratic-culture/resources>

Πλούσιο υλικό για εκπαιδευτικούς με σκοπό τον αναστοχασμό και την προαγωγή των ικανοτήτων δημοκρατικού πολιτισμού στα σχολεία. Προσφέρει και πολλές άλλες πηγές.

Z) <https://www.living-democracy.com/el/>

Σε πολλές γλώσσες υλικό και πηγές για τη δημοκρατική παιδεία στην προσχολική, δημοτική και δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Υλικό ειδικά για διευθυντές και γονείς.

H) <https://practice-school.eu/oer-radicalisation-prevention-programme/>

Ανοιχτής πρόσβασης πλατφόρμα για την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στις διαπολιτισμικές ικανότητες και δεξιότητες που είναι απαραίτητες στην εφαρμογή της συμπερίληψης. ΚΑ2 Erasmus+ [2018-1-IT02-KA201-048442].

Θ) <https://backpackid.eu/el/#section-2>

Υλικό για εκπαιδευτικούς (σε 5 ευρωπαϊκές γλώσσες), με στόχο να διευκολύνει την κοινωνική συμπερίληψη και την διαπροσωπική και διομαδική κατανόηση στο σχολικό περιβάλλον.

Αναστοχασμός

Πόσο έτοιμος/η είμαι να υποδεχθώ παιδιά πρόσφυγες στο σχολείο;

Ερωτηματολόγιο αναστοχασμού

Βασίζεται στο ερωτηματολόγιο «Κλίμακα μέτρησης των ικανοτήτων δημοκρατικού πολιτισμού» των Koukounaras Liagkis, M. Skordoulis, M. & Geronikou, V. (2021) <https://humanrer.org/index.php/human/article/view/4487/4274>

Οι απαντήσεις σε κάθε δήλωση γίνεται με 5-βαθμη κλίμακα από «**Διαφωνώ απολύτως**» έως «**Συμφωνώ απολύτως**» (Scores 1=-2, 2=-1, 3=0, 4=1, 5=2)

A. Δημοκρατικές αξίες

1. Αξιολογώ πάντα την ποιότητα της εργασίας μου.
2. Παρακολουθώ τις χειρονομίες και τη γλώσσα του σώματος των ομιλητών προκειμένου να μπορέσω να κατανοήσω το νόημα των λεγομένων τους.
3. Ακούω πάντα προσεκτικά προκειμένου να αποκρυπτογραφήσω το νόημα και τις προθέσεις του άλλου.
4. Προσέχω τι εννοούν, αλλά δεν λένε, οι άλλοι.
5. Παρατηρώ ότι οι άνθρωποι από διαφορετικό πολιτισμικό πλαίσιο αντιδρούν διαφορετικά στην ίδια κατάσταση.
6. Προσπαθώ να καταλάβω καλύτερα τους φίλους μου, προσπαθώντας να φανταστώ τα πράγματα μέσα από τη δική τους οπτική.
7. Διακρίνω με ακρίβεια τα συναισθήματα των άλλων, ακόμα και όταν εκείνοι δεν τα δείχνουν.
8. Προσαρμόζομαι σε νέες καταστάσεις, χρησιμοποιώντας μια νέα δεξιότητα.
9. Διαμεσολαβώ γλωσσικά σε διαπολιτισμικές συνδιαλλαγές μεταφράζοντας, ερμηνεύοντας ή εξηγώντας.
10. Παίρνω τακτικά πρωτοβουλίες επικοινωνίας προκειμένου να βοηθήσω στην επίλυση διαπροσωπικών διενέξεων.

B. Σεβασμός προς τον άλλον

11. Εκτιμώ ότι ο διαπολιτισμικός διάλογος πρέπει να χρησιμοποιείται προκειμένου να μπορέσουμε να αναγνωρίσουμε τις διαφορετικές μας ταυτότητες και τις πολιτισμικές μας συνάψεις.
12. Δείχνω ενδιαφέρον να μάθω τις πεποιθήσεις, τις αξίες, τις παραδόσεις και τις κοσμοθεωρίες άλλων ανθρώπων.
13. Εκφράζω περιέργεια για τις πεποιθήσεις και τις ερμηνείες άλλων πολιτισμικών προσανατολισμών και σχέσεων.
14. Εκφράζομαι θετικά για την ευκαιρία να γνωρίσω άλλους πολιτισμούς και κουλτούρες.
15. Επιδιώκω και καλοδέχομαι πάντα ευκαιρίες να συναντήσω ανθρώπους με διαφορετικές αξίες, έθιμα και συμπεριφορές.
16. Επιδιώκω πράγματι να έρχομαι σε επαφή με άλλους ανθρώπους προκειμένου να γνωρίσω την κουλτούρα τους.
17. Είμαι πάντα πρόθυμος/η να συνεργαστώ με άλλους.
18. Ακούω πάντα προσεκτικά τις διαφορετικές απόψεις.
19. Ακούω πάντα προσεκτικά τους άλλους ανθρώπους.
20. Αποδέχομαι ότι η κοσμοθεωρία μου είναι απλώς μία κοσμοθεωρία μεταξύ πολλών άλλων.

Αναστοχασμός

Πόσο έτοιμος/η είμαι να υποδεχθώ παιδιά πρόσφυγες στο σχολείο;

Ερωτηματολόγιο αναστοχασμού

- 21. Θεωρώ ότι η Ιστορία συχνά παρουσιάζεται και διδάσκεται μέσα από εθνοκεντρικό πρίσμα.
- 22. Απολαμβάνω την πρόκληση να αντιμετωπίσω αμφίσημα προβλήματα.

Γ. Διαπολιτισμική ευαισθησία

- 23. Σέβομαι ρητά όλους τους άλλους ως ισότιμους ανθρώπους.
- 24. Αντιμετωπίζω τους πάντες με σεβασμό ανεξαρτήτως της πολιτισμικής καταγωγής τους.
- 25. Σέβομαι ρητά ανθρώπους που έχουν διαφορετικό κοινωνικοοικονομικό στάτους από εμένα.
- 26. Σέβομαι ρητά τη κάθε θρησκευτική ετερότητα.
- 27. Σέβομαι ρητά τους ανθρώπους που τρέφουν διαφορετικές πολιτικές απόψεις από εμένα.
- 28. Αν στενοχωρώ κάποιον/α, απολογούμαι.
- 29. Αποδέχομαι ρητά τη σχέση ανάμεσα στα ανθρώπινα δικαιώματα, τη δημοκρατία, την ειρήνη και την ασφάλεια μέσα σε έναν παγκοσμιοποιημένο κόσμο.

Δ. Δεξιότητες επικοινωνίας και συναισθηματική νοημοσύνη

- 30. Υποστηρίζω ότι τα ανθρώπινα δικαιώματα πρέπει πάντοτε να προστατεύονται και να γίνονται σεβαστά.
- 31. Εκτιμώ ότι όλες οι δημόσιες υπηρεσίες πρέπει να σέβονται, να προστατεύουν και να εφαρμόζουν τα ανθρώπινα δικαιώματα.

- 32. Υποστηρίζω ότι όλοι οι νόμοι πρέπει να συνάδουν με τους διεθνείς κανόνες όσον αφορά τα ανθρώπινα δικαιώματα και πρότυπα.
- 33. Προωθώ την αντίληψη ότι πρέπει να είμαστε ανεκτικοί απέναντι στις διαφορετικές πεποιθήσεις που τρέφουν οι άλλοι άνθρωποι στην κοινωνία.
- 34. Υποστηρίζω ότι τα σχολεία πρέπει να διδάσκουν στους μαθητές τους τη δημοκρατία και το πώς να φέρονται ως δημοκρατικοί πολίτες.
- 35. Εκφράζω την άποψη ότι όλοι οι πολίτες πρέπει να αντιμετωπίζονται ισότιμα και αμερόληπτα από τη νομοθεσία.
- 36. Υποστηρίζω ότι οι νόμοι πρέπει να εφαρμόζονται αμερόληπτα σε κάθε περίπτωση.
- 37. Υποστηρίζω ρητά την άποψη ότι όσοι είναι επιφορτισμένοι με τη νομοθετική εξουσία πρέπει να υπόκεινται στη νομοθεσία και στον κατάλληλο συνταγματικό έλεγχο.

Ε. Κριτική αντίληψη

- 38. Περιγράφω τις επιπτώσεις της προπαγάνδας στον σύγχρονο κόσμο.
- 39. Εξηγώ τους τρόπους με τους οποίους οι άνθρωποι μπορούν να προφυλαχτούν από την προπαγάνδα.
- 40. Περιγράφω τους διάφορους τρόπους με τους οποίους οι πολίτες μπορούν να επηρεάσουν την ασκούμενη πολιτική.
- 41. Με ενδιαφέρει ουσιαστικά η εξέλιξη του πλαισίου των ανθρώπινων δικαιωμάτων και η διαρκής ανάπτυξη των ανθρώπινων δικαιωμάτων σε διαφορετικές περιοχές του κόσμου.

Αναστοχασμός

Πόσο έτοιμος/η είμαι να υποδεχθώ παιδιά πρόσφυγες στο σχολείο;

Ερωτηματολόγιο αναστοχασμού

Στ. Πολιτική κατανόηση

42. Περιγράφω τα κίνητρά μου.
43. Περιγράφω τους τρόπους με τους οποίους οι σκέψεις και τα συναισθήματά μου επηρεάζουν τη συμπεριφορά μου.
44. Εξετάζω κριτικά τις αξίες και τις πεποιθήσεις μου.
45. Εξετάζω κριτικά τον εαυτό μου από μια σειρά διαφορετικές οπτικές.
46. Εξετάζω κριτικά τις προκαταλήψεις και τα στερεότυπά μου, καθώς και όλα όσα βρίσκονται πίσω από αυτά.
47. Εξετάζω κριτικά τα αισθήματα και τα συναισθήματά μου σε μια ευρεία γκάμα καταστάσεων.
48. Εξηγώ τον τρόπο με τον οποίο ο τόνος της φωνής, η βλεμματική επαφή και η γλώσσα του σώματος μπορούν να βοηθήσουν την επικοινωνία.
49. Όταν εργάζομαι μέσα σε μια ομάδα, ενημερώνω τους υπόλοιπους για οποιαδήποτε σχετική ή χρήσιμη πληροφορία.
50. Ενθαρρύνω τα εμπλεκόμενα μέρη να ακούσουν προσεκτικά το ένα το άλλο και να μοιραστούν τα ζητήματα και τα προβλήματα που τα απασχολούν.
51. Εξετάζω κριτικά τα βαθύτερα αίτια των παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, όπως τον ρόλο που παίζουν τα στερεότυπα και οι προκαταλήψεις σε διαδικασίες που οδηγούν σε καταπατήσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.
52. Αναγνωρίζω τα θρησκευτικά σύμβολα, τις θρησκευτικές τελετουργίες και τις θρησκευτικές χρήσεις της γλώσσας.

